

?El Pont Vell des de sota la via del tren (1858)

Tot i que la Biblioteca Nacional d'Espanya, lloc d'on s'ha estret la imatge, afirma que va ser publicada el 1860, creiem que és dos anys anterior. L'autor és el fotògraf gal·lès Charles Clifford, que tenia un estudi a Madrid des de 1850. El personatge va viatjar a Catalunya entre l'estiu i la tardor de 1858, per recórrer els llocs que l'any anterior havien visitat la germana de la reina Isabel II, Maria Luisa Fernanda de Borbón i el seu marit, Antonio de Orleans.

Biblioteca Nacional de España

La nostra hipòtesi és que la foto va ser feta durant el viatge de Clifford el 1858, malgrat que s'ha dit que es va fer durant l'estada de la reina Isabel II a la ciutat, el 5 d'octubre de 1860, perquè hi ha indicis clars que l'esmentat fotògraf no va acompanyar la reina en aquell viatge, com mostren alguns documents publicats de les desavinences entre Clifford i els responsables del patrimoni reial, que li havien de pagar la feina. Si és així, estaríem davant d'una de les primeres imatges fotogràfiques de la ciutat. Si ens hi fixem, a baix a la dreta, aigües avall del pont, observem el Molí nou, un edifici del comú per moldre la farina de la ciutat, que va ser enderrocant el 1959 per construir-hi la fàbrica Argemí Gallifa, com es veu en la *Crònica social* de novembre de 2022. Segons els historiadors Llorenç Ferrer i Àngels Solà, la societat Argemí Gallifa es va constituir el 1858 i el 1859 ja tenia la fàbrica en funcionament.

Veiem en primer terme el Pont Vell d'estil gòtic, mal anomenat en el títol «Puente romano», amb la forma que presentava a mitjan segle XIX, amb un angle més pronunciat a sobre del segon arc de la dreta. A l'esquerra, es veuen uns carros possiblement relacionats amb les obres de l'estació de tren que s'inauguraria uns mesos més tard, que creuaven el riu per un gual de més avall. Més a la dreta, sota el segon arc, hi ha la Creu de la Guia i dues persones aturades. En aquell moment ja s'havia desmuntat l'antiga Capella de la Guia, que el 1861 es va refer una mica més avall. Més amunt del pont s'observa la presa de taulons i estacques de fusta que desviava l'aigua cap al canal del Molí nou, que passa sota el tercer arc per l'esquerra i que s'acaba en una roda

hidràulica vertical que s'intueix sota el molí, que era la seva font d'energia. A la dreta del pont hi ha dues cases amb esgrafiats a les parets que encara existeixen, on hi havia una taverna. A sobre hi ha les façanes posteriors amb les galeries del barri de les Escodines mentre que a l'esquerra es veu el barri antic de Manresa, coronat per l'església del Carme. La construcció més visible de sota l'església és Ca l'Assols i s'observa que la majoria d'edificis estan pintats i no ofereixen una imatge de ciutat gris. Curiosament, Clifford deixa fora de quadre la Seu a l'esquerra i la Cova a la dreta, que ja apareixen en d'altres fotos del mateix viatge, i ens dona una imatge inèdita de la ciutat.